

UNIVERSITY COLLEGE LONDON

University of London

EXAMINATION FOR INTERNAL STUDENTS

For The Following Qualifications:–

B.A.

Hebrew & Jew. Studs. B32: Biblical Aramaic

COURSE CODE : HEBRB032

UNIT VALUE : 1.00

DATE : 02-MAY-06

TIME : 10.00

TIME ALLOWED : 3 Hours

Answer ALL four questions. All questions carry equal marks.

When asked to translate an Aramaic passage, translate that passage into clear idiomatic English. When an idiomatic translation does not accurately reflect the Aramaic text, place a more literal translation in square brackets following your idiomatic translation, thus: ... [lit. ...]. Be sure to answer all the supplementary parts of each question.

Question 1

Translate the following passage (20 marks).

Daniel 2:13-24:

13 וְדָתָא נִפְלְתָי וְחִסְיָמַי מִתְקַטְלִין וְבָעוּ דְנִינְאֵל
 וְחִבְרוּהוּ לְהִתְקַטְלָהּ: 14 בְּאֲדִין דְנִינְאֵל הָחִיב עָמָא וְטַעַם
 לְאַרְיֹד רַב־טַבְחָיָא דִּי מַלְכָא דִּי נִפְקַ לְקַטְלָהּ לְחִסְיָמַי בְּבַל:
 15 עָנָה וְאָמַר לְאַרְיֹד שְׁלִימָא דְרַמְלָא עַל־מָה דָתָא מְהַחֲצִיפְהִי
 מִן־קִדְמָם מַלְכָא אֲדִין מַלְתָא הוּדַע אַרְיֹד לְדִנְיָאֵל: 16 וְדִנְיָאֵל עַל־
 וּבְעָה מִן־מַלְכָא דִּי זְמֹן יִתְרַלְלָהּ וּפְשָׁרָא לְהַחְנוּיָהּ לְמַלְכָא: 17
 אֲדִין דְנִינְאֵל לְבִיתָהּ אֹזַל וְלַחְנוּיָהּ מִשְׁאֵל וְעוּרְיָה חִבְרוּהוּ
 מַלְתָא הוּדַע: 18 וְרַחֲמִין לְמַבְעָא מִן־קִדְמָם אֱלֹהֵי שְׁמַיָא עַל־רִנְיָהּ דְנָה
 דִּי לֹא יְהִבְדּוּן דְנִינְאֵל וְחִבְרוּהוּ עִם־שְׁאֵר חִסְיָמַי בְּבַל: 19 אֲדִין
 לְדִנְיָאֵל בְּחֻזָּא דִּי־לִילְיָא רִנְיָהּ גְּלִיִּי אֲדִין דְנִינְאֵל בְּרִדְךָ לְאַלְהֵי שְׁמַיָא:
 20 עָנָה דְנִינְאֵל וְאָמַר
 לְהוּאֵי שְׁמַיָא דִּי־אַלְהֵא מְבָרַךְ מִן־עֵלְמָא וְעַד־עֵלְמָא
 דִּי חֲכַמְתָּא וְגַבְוִרְתָּאֵי דִּי לְהִי־יָא:
 21 וְהוּאֵי מְהַשְׁנֵא עַד־נִינְאֵל וּמַנְיָא מְהַעֲרָה מַלְכִין וּמְהַבְּרִים מַלְכִין
 יִתֵּב חֲכַמְתָּא לְחִסְיָמִין וּמִנְדַּעַא לִידְעֵי בִינָה:
 22 הוּאֵי גְּלֵא עִמִּיקְתָּאֵי וּמְסַתְרָתָא יִדַּע מָה בְּחַשׁוּכָא
 וְנִהוּרָאֵי עִמָּה שְׂרָא:
 23 לְךָ אֱלֹהֵי אֲבֹתָי מְהוּרָא וּמְשַׁבַּח אָנָּה
 דִּי חֲכַמְתָּא וְגַבְוִרְתָּא יְהִבְתָּ לִּי
 וּבְעֵן הוּדַעְתָּנִי דִּי־בְעֵינָא מְנָךְ דִּי־מַלְתָּ מַלְכָא הוּדַעְתָּנָא:
 24 כְּלִי־קַבְלָהּ דְנָה דְנִינְאֵל עַל־יְדֵי־אֲרִיֹדֵי דִּי מִנֵּי מַלְכָא לְהוּבְרָה
 לְחִסְיָמַי בְּבַל אֲנִלִּי וְכֵן אֲמַרְלָהּ לְחִסְיָמַי בְּבַל אֲלִי־תְהוּבְרֵי הָעֵלְמִי
 קִדְמָם מַלְכָא וּפְשָׁרָא לְמַלְכָא אֲחוּא:

Discuss the following words (5 marks):

לְהוּאֵי (verse 20)

בְּעֵינָא (verse 23)

Question 2

Translate the following passage (20 marks).

Ezra 5:6-17:

6 פֶּרֶשְׁגֵן אֶגְרָתָא דִּי־שִׁלַח תַּתְּנִי וּפְתַח עֵבֶר־נְהַרָה
וְיִשְׁתַּר בּוֹנֵי וּבְנֵי־תְהִי אֶפְרָסְכִיָּא דִּי בַעֲבַר נְהַרָה עַל־דְּרִיגֵשׁ מַלְכָּא:
7 פִּתְגָמָא שְׁלַחוּ עֲלוּהִי וּבְדִנְהוּ כְּתִיב בְּגוּזָה לְדְרִיגֵשׁ מַלְכָּא שְׁלָמָא
כְּלָא: 8 יִדְיֵעַ וְלֵהוּא לְמַלְכָּא דִּי־אֱלֹנָא לִיהוּד מְדִינָתָא לְבֵית
אֱלֹהָא רִבָּא וְהוּא מִתְבָּנָא אֲבָן גָּלִל וְאֵעַ מִחֲשֵׁם בְּכַתְלִיָּא וְעִבְדִּיתָא
דְּדָ אֶסְפְּרָנָא מִחֲעַבְרָא וּמִצְלַח בְּיָדָהֶם: 9 אֲדִינְן שְׁאֲלֵנָא לְשַׁבְיָא
אֲלֵךְ בְּנָטָא אֶמְרָנָא לְהֶם מְדִשִׁם לְכֶם טַעֲם בֵּיתָא דְנְהוּ לְמִבְנֵה
וְאִשְׁרָנָא דְנְהוּ לְשִׁבְלֵלָה: 10 וְאֵף שְׁמֵהֶתְהֶם שְׁאֲלֵנָא לְהֶם לְהוֹדְעוּתָךְ
דִּי נִכְתָּב שִׁם־גְּבֻרָיָא דִּי בְרָא־שִׁיְהִם: 11 וּכְנָטָא פִּתְגָמָא
הַתִּיבֹנָא לְמַמְרֵי אֲנַחְנָא הֵמוּ עִבְדוּהִי דִּי־אֱלֹהֵי שְׁמִיָּא וְאַרְעָא וּבְגִין
בֵּיתָא דִּי־הוּא בְּנֵה מִקְדָּמַת דְנְהוּ שְׁנִין שְׁגִיָּאן וּמִלְךְ לִישְׂרָאֵל רַב
בְּנֵהוּ וּשְׁבַלֵּלָה: 12 לְהֵן מְדִי הַרְגוּ אֶבְהֵתְנָא לְאֱלֹהֵי שְׁמִיָּא יִתְב
הֵמוּ בְּיָד נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל כְּסִדְיָא וּבֵיתָה דְנְהוּ סִתְרָה וְעִמָּה
הַגְּלִי לְבָבֶל: 13 בְּרַם בְּשַׁנַּת חֲדָה לְכוּרֵשׁ מַלְכָּא דִּי בָבֶל
כוּרֵשׁ מַלְכָּא שִׁם טַעֲם בֵּית־אֱלֹהָא דְנְהוּ לְבָנָא: 14 אֵף מְאֵנָא דִּי
בֵּית־אֱלֹהָא דִּי דְהִבָּה וּכְסָפָא דִּי נְבוּכַדְנֶצַּר הִנְפִּק מִן־הִיבְלָא דִּי
בִירוּשָׁלַם וְהִיבֵל הֵמוּ לְהִיבְלָא דִּי בָבֶל הִנְפִּק הֵמוּ כוּרֵשׁ מַלְכָּא
מִן־הִיבְלָא דִּי בָבֶל וְהִיבּוּ לְשִׁשְׁבַּצָר שְׁמָה דִּי פִּתְחָ שְׁמָה:
15 וְאַמְרָלָה וְאֱלֹהֵי מְאֵנָא שְׂא אֲזַל־אַחֲרֵי הֵמוּ בְּהִיבְלָא דִּי
בִירוּשָׁלַם וּבֵית אֱלֹהָא יִתְבָּנָא עַל־אַחֲרָה: 16 אֲדִינְן שִׁשְׁבַּצָר
דְּדָ אֵתָא יִתְב אֲשִׁיָּא דִּי־בֵית אֱלֹהָא דִּי בִירוּשָׁלַם וּמִן־אֲדִינְן וְעַר
בְּעֵן מִתְבָּנָא וְלֵא שְׁלָם: 17 וּכְעֵן הֵן עַל־מַלְכָּא טָב יִתְבַּקֵּר
בְּבֵית גְּנִיָּא דִּי־מַלְכָּא חֲמָה דִּי בָבֶל הֵן אִתִּי דִּי־מִן־כוּרֵשׁ
מַלְכָּא שִׁם טַעֲם לְמִבְנָא בֵּית־אֱלֹהָא דְדִי בִירוּשָׁלַם וְדַעוּת מַלְכָּא
עַל־דְנְהוּ יִשְׁלַח עֲלִינָא:

Discuss the use of Akkadian and Persian loanwords in this passage. Give as many examples as you can find (5 marks).

Question 3

Translate the following passage from the Elephantine papyri (25 marks):

¹ אל מראן בגוהי פחת יהוד עבדיך ידניה וכנותה כהניא זי ביב בירתא. שלם ² מראן
אלה שמיא ישאל שניא בכל עדן ולרחמן ישימנך קדם דריוהוש מלכא ³ ובני ביתא
יתיר מן זי כען חד אלף, וחין אריכן ינתן לך, וחדה ושריר הוי בכל עדן.
⁴ כען עבדך ידניה וכנותה כן אמרן: בירח תמוז שנת - /// | דריוהוש מלכא, כזי
ארשם ⁵ נפק ואזל על מלכא, כמרוא זי חנוב אלהא זי ביב בירתא המונית עם וידרנג
זי פרתרך תנה ⁶ הוה: לם אנורא זי יהו אלהא זי ביב בירתא יהעדו מן תמה. אחר
וידרנג זך ⁷ לחיא אגרת שלח על נפין ברה זי רבחיל הוה בסון בירתא לאמר: אנורא
זי ביב ⁸ בירתא ינדשו. אחר נפין דבר מצריא עם חילא אחרון, אתו לבירת יב עם
תליהם, ⁹ עלו באנורא זך, נדשוהי עד ארעא, ועמודיא זי אבנא זי הוה תמה תברו
המו. אף הוה תרען ¹⁰ זי אבן /// // בנין פסילה זי אבן זי הוה באנורא זך נדשו, ודשיהם
קימו וציריהם ¹¹ זי דששיא אלך נחש. ומטלל עקהן זי ארוז כלא זי עם שרית אשרנא
ואחרן זי תמה ¹² הוה כלא באשה שרפו, ומזרקיא זי זהבא וכסף ומנדעמתא זי הוה
באנורא זך כלא לקחו ¹³ ולנפשהום עבדו. ומן יומי מלך מצרין אבהין בנו אנורא זך
ביב בירתא, וכזי כנבוזי על למצרין, ¹⁴ אנורא זך בנה השכת, ואגורי אלהי מצרין כל
מגרו, ואיש מנדעם באנורא זך לא חבל. ¹⁵ וכזי כזנה עביד, אנחנה עם נשין ובנין
שקקן לבשן הוין וצימין ומצלין ליהו מרא שמיא ¹⁶ זי החוין בוידרנג זך. כלביא הנפקו
כבלא מן רגלוהי, וכל נכסין זי קנה אבדו, וכל גברין ¹⁷ זי בעו באיש לאנורא זך כל
קטילו, וחויין בהום.

Question 4

Answer ALL THREE of these grammatical questions.

- A: Give the full paradigm of the Pe'al perfect and imperfect of the strong verb כָּתַב, remembering to include all the vowel signs (10 marks).
- B: How is the jussive indicated in Biblical Aramaic? Give examples (10 marks).
- C: Using the noun מְלִכָּא and the adjective טָב, explain the differences between the attributive and predicative uses of an adjective (5 marks).